

DRC Dansk Flygtningehjælp

Borgergade 10
DK 1300 København K
Danmark

T: +45 3373 5000

drc@drc.ngo
www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

14. april 2025

Sendt til: uim@uim.dk, lant@uim.dk, jeda@uim.dk

Sagsnr. 2025-648

Hermed DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven, repatrieringsloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Skærpelse af bortfaldsregler for udlændinge med asyl, herunder regler om tilbagebetaling af udbetalt hjælp til repatriering, og udvidelse af adgangen til straksudsendelse)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har d. 17. marts 2025 sendt ovenstående udkast til lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger d. 14. april 2025. DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Indledende bemærkninger

DRC Dansk Flygtningehjælp skal først og fremmest beklage, at lovforslaget allerede den 27. marts er blevet fremsat for Folketinget, dvs. inden høringsfristen er udløbet. Ministeriet har dermed ikke haft mulighed for inden fremsættelsen at vurdere om indkomne bemærkninger giver anledning til ændringer. Den i fremsættelsestalen oplyste begrundelse for den tidlige fremsættelse af lovforslaget, synes utilstrækkelig overfor hensynet til en ordentlig og seriøs høringsprocedure og et vel gennemarbejdet lovforslag.

De skærpede bortfaldsregler

Med det foreslåede lovforslag sker der en ganske betydelig skærpelse af udlændingelovens bortfaldsregler.

Med de gældende bortfaldsregler bortfalder en flygtnings opholdstilladelse alene, hvis enten flygtningen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet, svarende til bortfaldsreglerne i Flygtningekonventionens art. 1C, eller hvis flygtningen har opnået beskyttelse i et tredjeland, hvorved det ligeledes sikres, at flygtningen ikke ender i en situation uden den nødvendige beskyttelse.

I bemærkningerne til det fremsatte lovforslag fremhæves det, at bortfaldsreglerne for flygtninge med de foreslåede regler vil blive ligestillet med andre udlændinge, samt at de gældende bortfaldsregler for flygtninge særligt tilsiger ikke at svække deres motivation for at repatriere. I disse betragtninger og i store dele af lovforslagets bemærkninger i det hele taget synes man således at overse flygtninges særlige situation og deres grundlæggende behov for sikkerhed mod at miste den opholdstilladelse, som er deres beskyttelse mod at blive sendt tilbage (refouleret) til forfølgelse og overgreb, og som netop er grunden til Flygtningekonventionens særlige bortfaldsregler.

Med de foreslåede regler kan en flygtnings opholdstilladelse bortfalde allerede efter mere end 6 måneders ophold uden for EU og de andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, også selv om flygtningen ikke har opnået beskyttelse i et andet land. En syrisk flygtning, der har været i Danmark i adskillige år og fx rejser på et længere besøg hos en syg slægtning i Tyrkiet, risikerer med de foreslåede regler at miste sin opholdstilladelse efter 6½ måned. Dette uanset at bopælen i Danmark er bevaret, uanset om intentionen har

været at vende tilbage til Danmark, hvor familien måske stadig opholder sig og uanset om flygtningen har mulighed for fortsat at opholde sig lovligt i Tyrkiet.

Som det også fremgår af afsnit 3 i bemærkningerne, er ophørsbestemmelserne i Flygtningekonventionen art. 1C udtømmende opregnet og skal fortolkes restriktivt. Helt centralt i konventionens art. 1C er det, at flygtningen har fundet reel beskyttelse enten i oprindelseslandet eller i form af et nyt statsborgerskab, eller ikke længere har et behov for beskyttelse. Den restriktive fortolkning fremgår bl.a. af UNHCRs Håndbog om procedurer og kriterier for fastlæggelse af flygtningestatus kapitel III, hvor det også fremgår, at grunden til dette er nødvendigheden af at forsikre flygtninge om, at deres status ikke underkastes stadige undersøgelser som følge af midlertidige forandringer. Forud for opholdet i Danmark har mange flygtninge oplevet forfølgelse, overgreb og usikkerhed, så hensynet til at sikre stabilitet og ro er i høj grad velbegrundet.

DRC Dansk Flygtningehjælp vurderer, at det ikke er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med Flygtningekonventionen, at en vurdering af betingelserne i ophørsbestemmelsen i Flygtningekonventionens art. 1C indgår i den afgørelse, som skal træffes i overensstemmelse med den foreslåede § 17 b, da dette alene er tilfældet, hvis flygtningen har været i stand til at komme tilbage til Danmark.

I lyset af, at art. 1C skal fortolkes restriktivt, er der ikke belæg for at mene, at retten til ikke at miste sin opholdstilladelse som flygtning efter Flygtningekonventionen skulle være begrænset til en flygtning, der opholder sig i Danmark.

DRC Dansk Flygtningehjælp vurderer, at de foreslåede regler om bortfald af flygtninges opholdstilladelser er i strid med Flygtningekonventionen art. 1C.

Flygtningehjælpens kommentarer til lovforslagets bemærkninger om Danmarks internationale forpligtelser:

- Flygtningekonventionens regler om udstedelse af rejsedokumenter må ses som udtryk for, at flygtninge efter at være blevet anerkendt og have bosat sig i et nyt land, igen skal have mulighed for at benytte deres ret til fri bevægelighed og rejse sikkert rundt i verden. At anvende reglerne om flygtninges rejsedokumenter til at retfærdiggøre, at Danmark lader flygtninges opholdstilladelse bortfalde, uanset kriterierne i konventionens art. 1C ikke er opfyldt, synes både grundløst og urimelig, og kan desuden ende med at begrænse flygtninges ret til fri bevægelighed.
- Det fremgår videre af afsnit 3 i bemærkningerne, at de foreslåede regler, hvor en flygtninges opholdstilladelse kan bortfalde uanset, at flygtningen ikke har taget frivilligt bopæl i hjemlandet, og at der således ikke foreligger en ophørsgrund i overensstemmelse med Flygtningekonventionens art. 1C, vurderes at være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, fordi personen uanset bortfaldet stadig vil anses for at have flygtningestatus i henhold til Flygtningekonventionen. Ræsonnementet synes meningsløst. Den helt centrale rettighed for en flygtning er beskyttelsen mod udsendelse til et land, hvor vedkommendes liv er i fare. Hvis en flygtningestatus ikke kan udgøre beskyttelse mod refoulement har den ingen reel værdi.
- Den afsluttende bemærkning i afsnittet om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser om at Danmark ikke vil ifalde ansvar for en situation, hvor en flygtning opholder sig i et land, der ikke respekterer rettighederne efter flygtningekonventionen og som refoulerer en i Danmark anerkendt flygtning til sit hjemland, er DRC Dansk Flygtningehjælp heller ikke enige i. Flygtningehjælpen finder tværtimod, at der kan være risiko for, at Danmark vil ifalde ansvar efter både Flygtningekonventionens og den Europæiske Menneskerettighedskonventions non-refoulements forbud, hvis fx ovennævnte syriske flygtning efter 6½ måneders ophold i Tyrkiet og et afslag på ej-bortfald fra Danmark med henvisning til perioden, blev udsendt til og udsat for forfølgelse eller overgreb i Syrien. Det synes på ingen måde at være overbevisende, når der i bemærkningerne konkluderes, at Danmark ikke vil være ansvarlig i et sådan tilfælde ud fra en sammenligning med en situation, hvor der efter de gældende regler (og Flygtningekonventionens art. 1C) er sket bortfald som følge af, at flygtningen frivilligt har taget bopæl i

hjemlandet. Forskellen på de to situationer er netop, at sidstnævnte er i overensstemmelse med Flygtningekonventionen, at flygtningen i denne situation har truffet et bevidst valg og i al fald i første omgang har opnået sikkerhed.

Forskellen på konventionsflygtninge og andre flygtninge

Med de foreslåede regler om udvidet adgang til at lade flygtninges opholdstilladelse bortfalde, og den foreslåede regel i § 17b, hvorefter art. 1C vil indgå i afgørelsen af om en ny opholdstilladelse skal meddeles, vil der blive gjort væsentlig forskel på konventionsflygtninge og andre flygtninge.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det beklageligt og helt unødvendigt, at man udvider området for, hvor der gøres forskel på konventionsflygtninge og andre flygtninge. Andre flygtninge har præcis samme behov for ro og stabilitet og en følelse af sikkerhed i forhold til deres opholdstilladelse, som konventionsflygtninge har, og som er baggrunden for Flygtningekonventionens art. 1C.

Fastsættelsen af en frist for klager til Flygtningenævnet over afgørelser om bortfald

Det foreslås i lovforslaget at fastsætte en frist for at klage til Flygtningenævnet på 4 uger fra flygtningen har fået meddelelse om afgørelsen om bortfald. Særligt, hvis flygtningen opholder sig udenfor Danmark, kan 4 uger være kort tid til både at sætte sig ind i afgørelsen, søge bistand og få skrevet en klage og sendt den afsted. DRC Dansk Flygtningehjælp skal derfor foreslå, at klagefristen i stedet fastsættes til 8 uger, som også er standardklagefristen i bortfaldssager ved Udlændingenævnet.

Afsluttende bemærkninger

Lovforslaget åbner for en markant udvidelse af de situationer, hvor flygtninge kan miste deres opholdstilladelse. Det rejser ikke alene retssikkerhedsmæssige spørgsmål, men kan efter Flygtningehjælpens vurdering også udgøre en farlig præcedens, hvis Danmark bevæger sig væk fra de beskyttelsesprincipper, der ligger til grund for Flygtningekonventionen, og sender et signal om at en stat egenhændigt kan skræddersy nye ophørsgrunde, hvorved det internationale asylsystem undermineres og beskyttelsen for flygtninge undergraves.

Med henblik på at sikre Danmarks overholdelse af og respekt for internationale forpligtelser og med henblik på at undgå at flygtninge uforvarende ender i et limbo i mere eller mindre tilfældige lande uden den nødvendige beskyttelse, skal DRC Dansk Flygtningehjælp opfordre til, at de nugældende bortfaldsregler for flygtninge bevares.

Hensynet til at sikre at repatrieringshjælp kun udbetales til personer, der reelt udrejser fra Danmark, samt at udbetalt repatrieringshjælp kan kræves tilbagebetalt, hvis personer fortryder repatriering, bør kunne varetages uden de foreslåede ændringer i udlændingelovens § 17.

Med venlig hilsen,

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp